

A slave is comparable to land

עבדא כמקרקעי דמי –

OVERVIEW

The גמרא cited a dispute in a ברייתא whether there is מעילה if one was מקדיש an עבד. The גמרא initially assumed that this depends whether עבדא כמקרקעי דמי or not. תוספות explains why the rule of מעילה is dependent on דמי כמקרקעי דמי.

ולכך אין מועלים בו דאין מעילה במחובר –

And therefore, since עבדא כמקרקעי דמי, there is no מעילה if one derives benefit from an עבד of הקדש, for there is no מעילה חיוב for something which is attached to the ground.

דבפרק הנהנה (מעילה יח, ב) ילפינן מעילה חטא חטא מתרומה¹ –

For in הנהנה פרק הנהנה we derive laws of מעילה from laws of תרומה through the גזירה שוה of חטא חטא.

תוספות responds to an anticipated difficulty:

והא דאמרינן בפרק המוכר את הספינה (בבא בתרא עט, א) –

And regarding that which the גמרא states in פרק המוכר את הספינה –

הקדיש בור מלא מים מועלין בו ובמה שבתוכו –

If one was מקדיש a cistern full of water, there is a מעילה חיוב for the cistern and what is inside it (namely the water) if one derived benefit from them, the explanation of is - מועלין בו

לא כמו שפירש שם רבינו שמואל² שהצניע חפציו בבור דהא אין מעילה במחובר –

Not like the בור he explained it there, that he placed his belongings in the בור (and for that there is a מעילה חיוב), this is incorrect because there is no מעילה in something attached to the ground (like the בור; which is the ground) -

אלא כשעקר מן הבור חוליא ונהנה ממנה³:

But rather בור means if he dug out a shovel full of earth from the בור and derived benefit from the earth, then there is a מעילה חיוב, for after he dug it out it is no more מחובר לקרקע.

SUMMARY

¹ Regarding תרומה the תורה writes (ויקרא [אמור] כב, ט) ולא ישאו עליו חטא and regarding מעילה the תורה writes (ויקרא [אמור] כב, ט) ולא ישאו עליו חטא. We derive just as תרומה is only by something which is not attached to the ground (for תרומה is given only after the produce is harvested) similarly the מעילה חיוב is only by הקרקע.

² ד"ה מועלין בו.

³ See 'Thinking it over'.

There is no מעילה by קרקע (and similarly by לקרקעות) since there is no מחובר by מעילה.

THINKING IT OVER

תוספות states that (even though if you derive benefit from the בור itself there is no מעילה since it is מחובר לקרקע, nevertheless) if you uprooted a חוליא from this בור, there is מעילה since now this חוליא (which was מחובר previously) is now תלוש.⁴ It should therefore follow that there should be מעילה in the work (מעשה ידיו) of this עבד, since the מעשה ידיו (which originate in the עבד who is קדוש) are תלוש. In fact the עבד himself should be במעשה ידיו!⁵

⁴ See footnote # 3.

⁵ See תפא"י.